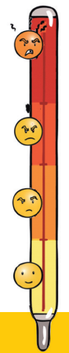
Democratie moet je leren!

Ervaringen van leerkrachten met Beste Vrienden/Beste Burgers

Thirsa Veltrop, groepsleerkracht afdeling so, over de boosheidthermometer:
'De boosheidthermometer is een populair onderdeel van Beste Vrienden/Beste Burgers. Steeds vaker pakken de leerlingen zelf de thermometer erbij.
Op onze thermometer heb je drie verschillende gradaties van boos zijn: balen, boos en woedend. Leerlingen begrijpen steeds beter het verschil en de gedragingen die daarbij horen. Een vaak terugkerende uitspraak van de leerlingen is: 'Boos zijn mag, maar je kunt beter niet woedend zijn juf, want dan kom je in de problemen!'.'

Boosheidsthermometer

woedend

boos

balen

rustig

Leontien Ridder, groepsleerkracht afdeling vso, over de kluisjescommissie:
'Op de vso afdeling is er regelmatig een stelling waarop leerlingen hun stem kunnen uitbrengen. Een stelling was: de school is veiliger als er kluisjes zijn. Alle leerlingen waren het hier mee eens. Vervolgens werd via een verkiezing een 'kluisjescommissie' gekozen. De kandidaten presenteerden zichzelf aan de hand van posters en gaven op de verkiezingsdag een toespraak voor alle leerlingen. Daarna gingen de leerlingen naar de stemhokjes en werd er uit elke groep een vertegenwoordiger gekozen voor de kluisjescommissie. Zij gingen met elkaar vergaderen en koppelden informatie en vragen terug naar hun groep. Een prachtig proces waarin leerlingen een stem krijgen en met elkaar besluiten leren nemen!'

Meer dan een lesmethode

De Vreedzame School is meer dan een lesmethode. Het is een filosofie. Een aanpak, waarin de eigen kracht van kinderen centraal staat. Dat vraagt ook om een bepaalde houding van het lerarenteam. Een tweejarig invoeringsprogramma voor de implementatie van het programma, training van het team en coaching is nodig om de gewenste resultaten te bereiken.

Vreedzame school worden?

Adviseurs van de CED-Groep – de organisatie achter De Vreedzame School – begeleiden de invoering van De Vreedzame School op scholen in heel Nederland. Wilt u weten wat een invoeringstraject van De Vreedzame School betekent? Neem dan contact met ons op via **vreedzameschool@cedgroep.nl**.

CED groep

educatieve diensten

MC-11/15

Meer informatie? www.devreedzameschool.nl

Compleet programma voor sociale competentie en democratisch burgerschap

De Vreedzame School

Voor leerlingen met een verstandelijke beperking

Beste Vrienden/Beste Burgers

61 00315_VS_Beste vrienden.indd 1 10-11-15 14:07

De Vreedzame School

Voor leerlingen met een verstandelijke beperking

De Vreedzame School streeft er naar om kinderen te leren:

1. op een positieve en zorgzame manier met elkaar om te gaan
2. op een democratische manier beslissingen te nemen
3. constructief conflicten op te lossen
4. verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar en voor de gemeenschap
5. open te staan voor verschillen tussen mensen

De Vreedzame School is een compleet programma voor sociale competentie en democratisch burgerschap. Op de inmiddels bijna 750 'vreedzame' scholen in Nederland is de school een leefgemeenschap, waar kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waar kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. De CED-Groep heeft het programma aangepast aan de praktijk van scholen voor leerlingen met een verstandelijke beperking: 'Beste Vrienden' voor het speciaal onderwijs en 'Beste Burgers' voor het voortgezet speciaal onderwijs.

Pedagogisch klimaat

Op scholen voor zml-leerlingen is veel aandacht voor het pedagogisch klimaat. Deze aandacht is cruciaal, niet alleen omdat dit het gevoel van veiligheid en vertrouwen bij leerlingen vergroot, maar ook omdat deze aandacht in het verlengde ligt van onderwijsdoelen op het gebied van sociale competentie en burgerschapsvorming. Het programma Beste Vrienden/Beste Burgers biedt u de mogelijkheid om samen met uw leerlingen te werken aan een school:

- waar leerlingen een stem hebben
- die een oefenplaats is voor volwaardig burgerschap en empowerment
- waar sprake is van minder conflicten en minder ordeverstoringen
- met betere relaties binnen de groep
- met respect en waardering voor verschillen
- waar sociale competentie wordt vergroot
- en waar leerlingen zich verantwoordelijk voelen voor het klimaat in de klas, de school, de wijk en de samenleving.

Kerndoelen

Leerlingen met een verstandelijke beperking hebben over het algemeen een intensieve behoefte aan visualisatie, kleine ontwikkelingsstapjes, structurering, communiceren volgens de principes van totale communicatie en herhaling. Aan deze behoeften komt het programma volledig tegemoet. Daarnaast ziet u in de gestelde doelen van het basiscurriculum, de kerndoelen en de leerlijnen voor het speciaal onderwijs terug.

Lessenserie

De lessenserie bestaat zowel in het SO als in het VSO uit de volgende blokken:

- We horen bij elkaar – groepsvorming
- We lossen ruzies zelf op – conflicthantering
- We zijn aardig voor elkaar – gevoelens
- We zijn allemaal anders – diversiteit

Elke les bestaat uit een A- en een B-les. In de B-les wordt de inhoud van de A-les nog eens herhaald in een andere werkvorm. De begrippen worden geïllustreerd met pictogrammen en illustraties en u vindt in de lessen suggesties voor het omgaan met niveauverschillen.

Ervaringen STIP VSO Utrecht

STIP VSO gebruikt al enkele jaren het programma Beste Burgers om leerlingen op hun eigen niveau democratisch burgerschap en sociale competenties bij te brengen. 'Het heeft alles te maken met leerlingenparticipatie', vertelt leerkracht Joke Meijs. 'Leerlingen leren elkaar kennen, ervaren verschillen en aanvaarden dat van elkaar. Van daaruit leren ze om eigen keuzes te maken en elkaar aan te spreken.'

Joke: 'Bij Beste Burgers gaat het om: ingaan op wat er speelt en vooral respect hebben voor elkaar.'Veel begrippen uit het programma Beste Burgers worden gemeengoed in de school. 'Iedereen weet wat een afbreker of een opsteker is,' zegt Joke. 'Maar ook bijvoorbeeld wat bij conflicten een win-winsituatie is.'

Het programma blijft niet beperkt tot een les per week. **Joke:** 'Wat de leerlingen niet beseffen is dat Beste Burgers de hele week doorgaat.' Ze grijpt als leerkracht allerlei gebeurtenissen aan om leerlingen inspraak te geven. 'Bijvoorbeeld toen we een sportbeker hadden gewonnen. De vraag was: waar gaan we hem neerzetten? We zijn twintig minuten bezig geweest om dat samen te beslissen.'

Joke: 'Respect voor elkaar maakt het veilig in de groep. Dat is waar we vooral mee bezig zijn. Dan komt er ook ruimte voor inspraak. Leerlingen kijken je vaak eerst met grote ogen aan als je hen meer inspraak geeft. Maar als je hen de *tools* geeft, raken ze er gaandeweg mee vertrouwd. Soms moet je een beetje sturen, maar je kunt leerlingen veel regie geven. Zo krijgen ze het gevoel dat er echt naar hen wordt geluisterd. Het mooie is dat leerlingen die normaal geen minuut kunnen stilzitten, opeens een half uur kunnen praten om samen een beslissing te nemen.'

61 00315_VS_Beste vrienden.indd 2 10-11-15 14:07